

Ο αγώνας της Ανεξαρτησίας μέσα από τον τύπο της εποχής.

Πολύτιμη ιστορική πηγή και ανεκτίμητη μαρτυρία της Ελληνικής Επανάστασης είναι ο Τύπος της εποχής. Αν θελήσουμε να διερευνήσουμε τον εσωτερικό πυρήνα και την αληθινή έκφραση της πνευματικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής των επαναστασιακών χρόνων και γενικώτερα του εθνικού βίου στα πρώτα του ασταθή βήματα μετά την εδραίωση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, θα πρέπει οπωσδήποτε να ανατρέξουμε στις εφημερίδες της εποχής. Οι εκδότες των εφημερίδων της περιόδου αυτής έβλεπαν τον Τύπο σαν σχολείο πολιτικής διαπαιδαγωγήσεως των Ελλήνων, που αγωνίζονταν να βγουν από τη σκλαβιά και την αμάθεια. Προσπαθούσαν να ωφελήσουν τους αναγνώστες τους, να τους μυήσουν στα αγαθά της ελευθερίας, της ευνομίας, της ομοψυχίας, της παιδείας και της δημοκρατίας.

Αξίζει, πιστεύω, να καταγράψουμε τις εφημερίδες της εποχής εκείνης:

«Σάλπιγξ Ελληνική» του Θ. Φαρμακίδη, στην Καλαμάτα (1.8-20.8.1821).

«Ελληνικά Χρονικά» του Μάγερ.

«Telegrafo Greco» του γραμματέα και υπασπιστή του Μπάϋρον, Πέτρου Γκάμπα, στο Μεσολόγγι (20.3-11.12.1824).

«Φίλος του Νόμου» του Ιωσήφ Κιάππε στην Ύδρα (10.3.1824-27.5.1827).

«Εφημερίς Αθηνών» του Γ. Ψύλλα (20.8.1824-15.3.1826).

«Γενική Εφημερίς της Ελλάδος» του Θ. Φαρμακίδη

στο Ναύπλιο, Αίγινα, και Πόρο (7.10.1825 - Δεκέμβρ. 1827) για να γίνει έπειτα η «Εφημερίς της Κυβερνήσεως».

«L" Abeille Grecque» του Κιάππε πάλι, στην Ύδρα και Αίγινα.

«Ανεξάρτητος Εφημερίς της Ελλάδος» του Π. Παντελή, στην Ύδρα και Αίγινα (30.7.1827 - 18.5.1829).

Οι Εφημερίδες της εποχής άρχισαν να εκδίδονται χειρόγραφε για να καταλήξουν στη συνέχεια έντυπες από τυπογραφεία που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα. Από το ανεκτίμητο αυτό υλικό, μεταφέρουμε για τους αναγνώστες του περιοδικού ορισμένα χαρακτηριστικά κείμενα που δίνουν τον παλμό της εποχής. Για όσους θελήσουν να ασχοληθούν εκτενέστερα, σημειώνουμε τις δύο βασικές εργασίες τις σχετικές με το θέμα:

1) Αικατερίνη Κουμαριανού: Ο Τύπος στον Αγώνα - Αθήνα 1971 - Εκδόσεις «Ερμής» τόμοι 3.

2) Κ. Παπαλεξάνδρου «Φρούρια ελευθερίας. Ο ελληνικός Τύπος προ και κατά την Επανάστασιν του 1821» Αθήνα 1971 - Έκδοση ΕΣΗΕΑ.

Επίσης το άρθρο του Μ. Πλωρίτη: Ο Αγώνας και η «δημοσίευσις» Εφημερίδα «Το Βήμα» - 14 Απριλίου 1985.

«ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ»

(27 Μαρτίου 1821)

Αδελφοί Ρουμελιώται, προεστοί και καπεταναίοι του Λιδωρικιού, Μαλανδρίνου, Κράβαρι, και όσοι εν Χριστώ αδελφοί.

Γαλαξίδι

27 Μάρτη 1821

Σήμερα μας ήρθαν είδησες από σημαντικά προσώπα της Πόλης και του Μορέως, και μας λένε το πως οι Ρούσοι επεράσαν τα Μπαλκάνια και τραβάνε ντρίτα στην Πόλη. Το στράτευμα θα είναι 200 χιλιάδες της στερηάς, και εκατό του πελάγου (No 300.000). Η αρμάτα 8 βατσέλα, τριπόντιδες και φριγάδες 24 (No 32). Οι Τούρκοι τραβιώνται στη πέρα πάντα.

Πέντε ρούσικα καράβια εξεμπαρκάρισαν ασκέρι στη Μάνη και Νηόκαστρο, και τράβηξαν ντρίτα το κόρφο της Πάτρας για να βγάνουν το άλλο ασκέρι, το τσιμπιχανέ, και εκατό χιλιάδες φλωριά (No 100.000), πεσκέσι της Ρουσίας στους Ρωμαίους των αρμάτων.

Οι Μωραΐτες πήραν τη Τριπολιτσά, και οι Μανιάτες τη Καλαμάτα.

Αύριο μας έρχεται ο άρχοντας καπετάν Ανδρέας Λόντος με χίλιους πεντακοσίους Βοστιτζάνους, και ελπίζομε να εύρει ούλη τη Ρούμελη στ' άρματα.

Την ώρα που γράφομε μας ήρθε γραφή από τον πιλότο των ρούσικων καραβιώνε Μαυροθαλασσίτη πως η αρμάτα άραξε στον Πάπα.

Ακόμη μας λέγει το πως και η Φράντζα θέλει το Ρωμέϊκο.

Η θάρδια μας είδε τα καράβια στο κόρφο μας. Καλώς να μας έρθουνε.

«ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΙΤΩΛΙΚΗ»

(Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1821)

Αριθμός

Μεσολόγγι 1821

Τη 1η Αυγούστου

Από εξ οφφικίου ειδήσεις οπού ελάβομεν χθες παρά του γενικού στρατοπέδου Τριπολιτζάς, βεβαιούμεθα, ότι εις τας 23 Ιουλίου το φρούριον της Μονεμβασίας παρεδόθη εις τα ελληνικά στρατεύματα δια συνθηκών, στρατηγούντος του πρίγκηπος Κατακουζηνού. Αι συνθήκαι αύται ακόμη δεν μας είναι γνωσταί.

Κατά τας αυτάς εξ οφφικίου ειδήσεις η αυτοκρατορική ρωσική Αυλή, συμμαχήσασα μετά του Γένους ημών εκήρυξε τον πόλεμον εναντίον της Οθωμανικής Πόρτας εις τας 14 Ιουλίου του παρελθόντος.

Εις ταύτην την περίστασιν, η Έφορία ταύτης της πόλεως δια προτροπής του φιλογενούς προς καιρόν επιστάτου κυρίου Ήθου Ρήγα εξέδωκε το ακόλουθον κήρυγμα:

Κάτοικοι Μεσολογγίου

Σας χαροποιούμεν, ότι κατά τας ειδήσεις οπού ταύτην την στιγμήν ελάβαμεν παρά του υψηλοτάτου πρίγκηπος κυρίου Δημητρίου Υψηλάντη, γενικού αρχιστρατήγου και πληρεξουσίου,

Το κάστρον της Μονεμβασίας παρεδόθη εις τα λαμπρά άρματα του ημετέρου Γένους εις τας 23 Ιουλίου.

Ο μέγας Αυτοκράτωρ της Ρωσίας εκηρύχθη σύμμα-

χος του Γένους ημών, και κάμνει τον πόλεμον κατά του τυράννου μας προς υπεράσπισιν των εθνικών μας δικαιωμάτων.

Διά ταύτας τας χαροποιάς ειδήσεις διορίζονται τα ακόλουθα:

α^ον Εις τας οκτώ ώρας της ημέρας, να γίνει γενική λειτουργία με τας αγίας εικόνας και με την τελετήν εκείνην οπού εσυνηθίζετο να γίνεται τη ημέρα της Λαμπράς εις ταύτην την πόλιν, προς δόξαν του παναγάθου Θεού και Σωτήρος ημών.

β^ον Μένουσιν εις χρέος όλοι οι κάτοικοι της πόλεως να σφαλίσουν τα εργαστήρια, μετά την κήρυξιν του παρόντος, και εις την διωρισμένην ώραν να παρευρεθώσιν άπαντες μικροί τε και μεγάλοι εις την εκκλησίαν του Αγίου Σπυρίδωνος, όθεν έχει να αρχίσει η λιτανεία, η οποία θέλει υπάγει έως εις τας έξω εκκλησίας, και πάλιν να επιστρέψει.

γ^ον Όλοι οι Χριστιανοί κάτοικοι και ξένοι, είναι υποχρεοι να εορτάσουν μετά χαράς, διά ταύτας τας προς τον ιερόν μας σκοπόν ωφελίμους ειδήσεις.

δ^ον Οι παραβάται και μη λαμβάνοντες μέρος εις την κοινήν αγαλλίασιν θέλει λογίζονται νόθοι, και όχι Έλληνες!

Εκ της Εφορίας ταύτης της πόλεως τη 1η Αυγούστου 1821.

Οι Έφοροι Μεσολογγίου

Τη αυτή ημέρα περί τας οκτώ ώρας συνήχθησαν εις την ρηθείσαν εκκλησίαν ο ιερός κλήρος, οι πρόκριτοι, οι ανθύπατοι των εξωτερικών δυνάμεων, και όλος ο λαός της πόλεως, κάτοικοι και ξένοι, και αρχισάσης της ακολουθίας εβγήκεν έξω η λιτανεία, μετά των αγίων εικόνων, προοδευούσης της μουσικής, του τιμίου σταυρού και της εθνικής σημαίας, και ψαλλόντων των ιερέων μετά μεγάλης κατανύξεως, εφέρθη η λιτανεία δια της δημοσίου αγοράς έως εις τας έξω της πόλεως εκκλησίας, όπου εγένετο η συνήθης παράκλησις του έθνους, αντιβοώντων πάντων μια φωνή, εν μέσω του κτύπου των τουφεκίων της φρουράς το, Κύριε ελέησον, και, Ζήτω το Έθνος, Ζήτωσαν οι αρχιστράτηγοι, ναύαρχοι, στρατηγοί, κατετάνοι, και στρατιώται, Ζήτω ο ημέτερος σύμμαχος Αυτοκράτωρ.

Μετά την παράκλησιν, εξακολούθησεν η λιτανεία

Τυπογραφείο του 17^{ου} αιώνα. Τα λατινικά λένε:
«Αναλίσκόμεθα εις την υπηρεσίαν των άλλων».

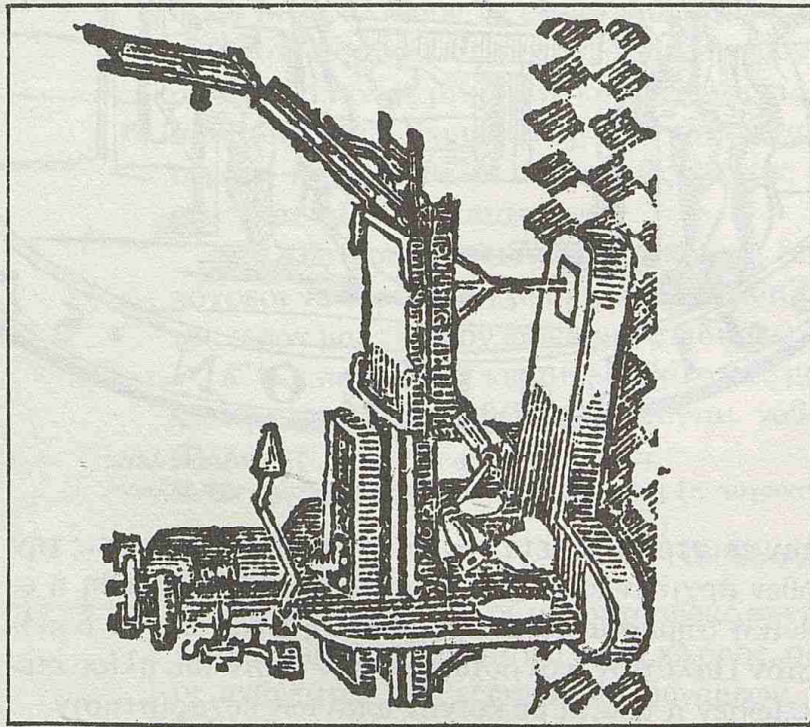
την επιστροφήν μετά της ίδιας ψαλμωδίας, έως εις την όθεν άρχισεν εκκλησίαν' απ' εκεί εσυντροφεύθη η εθνική σημασία μετά της μουσικής, έως εις το δημόσιον Παλάτιον, και ούτω περί την δύσιν του ηλίου ετελείωσεν η τελετή με κοινήν απάντων ευχαρίστησιν.

Στρατός των Τζουμέρκων

3 Αυγούστου

Αφού η μιανρά προδοσία προξένησεν την άλωσιν των πόλεων Συράκου και Καλαρρύτων, και η μωρία των εκείσε κατοίκων οπού δι' αισχροκέρδειαν, ή άλλην τινά αιτίαν, δεν ηθέλησεν να δεχθώσι τον καπετάνον Ν. Στορνάρην προς διαφύλαξιν, φανταζόμενοι μόνον περί πρωτείων, και εστάθησαν αίτιοι να γυμνωθή από τας ουσίας της όλη η περιφέρεια της Ηπείρου, οπού ως ασφαλή αποθήκην εμεταχειρίσθη τας χώρας ταύτας. Και τώρα εσχάτως ελθόντες οι πρόκριτοι των βλαχών εδώ εμβαρκαρίσθησαν δια ξένας επαρχίας, αφήσαντες την πατρίδα εν καιρώ πολέμου, και τας το-

ποθεσίας εκείνας εις τας οποίας εγεννήθησαν εις την διάκρισιν των εχθρών, και υστερημένας της συνδρομής και βοηθείας των, χωρίς τύψιν του συνειδότος, γινόμεναι αι χώραι αύται παρανάλωμα της μανίας του λυσσώδους εχθρού, και κυρίου γενομένου των ωφελίμων εκείνων θέσεων, άνοιξεν ως ειπείν η θύρα, δια της οποίας εισήλθεν ο εχθρός έναντι των Τζουμέρκων. Και νέος τις Αλή πασιάς, οπαδός του Ρεσήτ πασιά, αρχηγού της πολιορκίας των Ιωαννίνων, εκίνησεν από Ιωάννινα με δύο χιλιάδες στρατόν επί σκοπώ να πιάση την Πλάκαν, τοποθεσίαν ωφελιμοτάτην, μεταξύ Κα-

Τυπογραφείο - ξύλινο πιεστήριο - απ' αυτά που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτύπωση των εφημερίδων του Αγώνα.

τζανοχωρίων και Τζουμέρκων, εκ την οποίας θέσεως ημπορούσε να ελπίση την πρόοδόν του. Αλλ' οι ανδρείοι Έλληνες, ό τε περιβόητος στρατηγός Μάρκος Μπότζαρης Σουλιώτης μετά διακοσίων ηρώων ακολούθων του ο καπετάνος Μήτρος Κουτελίδας και ο Σουλεϊμάν Μέτος (Τούρκος σύμμαχος των Σουλιωτών), επολέμησαν ανδρείως και έδωσαν των Μαμαλούκων εχθρών να καταλάβουν την αναξιότητά των εις το να αντιπαραταχθώσι με Έλληνας. Εν ταυτώ έφθασαν προς βοήθειαν των Ελλήνων ο Γεωργούσης συμ-

βοηθός του καπετάν Ανδρέα Καραϊσκού και ο Γιάννης Κίτζιαλης του καπετάν Βαρνακιώτη, με εκατόν εκλεκτούς Ακαρνάνας, ενθουσίασαν περισσότερο τον στρατόν και κτυπήσαντες εκ νέου τον εχθρόν τον εσύντριψαν και τον έτρεψαν εις παντελή φυγήν. Εις την στιγμήν εκείνην της νίκης, αν δεν επληγώνετο εις τον μηρόν ο ήρως Μπότζαρης, ήθελε γίνει αιχμάλωτος ο τολμηρός Αλής, και ήθελε τοιουτοτρόπως χαρεί δι' ολίγον τας ουράς των αλόγων, σύμβολα της αξίας του.

Ιωάννης - Ιάκωβος Μάγερ, ο εκδότης των «Ελληνικών Χρονικών» του Μεσολογγίου.

Τρόπαια ταύτης της μάχης εστάθησαν επτά σημαίαι' τριακόσιοι εξήντα έμειναν εις τον τόπον της μάχης φονευμένοι και λαφυραγωγημένοι από τους νικητάς, πολλοί πληγωμένοι και αρκετά λάφυρα. Μεταξύ τούτων και ο στρατιωτικός θησαυρός φορτωμένος εις εξ μουλάρια, τα φορνημένα του πασιά της τραπέζης και του καφέ, αργυρά και πολύτιμα, και πολλά άλογα τα οποία διεμοιράσθη ο νικηφόρος στρατός. Μεταξύ τούτων επιάσθη αιχμάλωτος και ο ανάξιος καπετάνος Κωνσταντίνος Πουλής, ο τουρκολάτρης' τον αυτόν είχαν βάλει και πρωτύτερα εις το χέρι οι γενναίοι Έλληνες, πλην δεν κατεδέχθησαν να τον κακοποιήσουν'

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Τιμή ετήσια τὰλ. δίσπλα
Ισπανικὰ Γ', προπληρω-
τέα κατὰ τριμηνίον.
Ἐκδίδεται διὰ τῆς ἐβδόμηδος.

Αρ. 29.

Τὰ πλείω ἐφέλη, τοῖς πλείοσι.

Φραγκλῖνες.

Μεσολόγγιον τῆ 9 Ἀπριλλίου 1824.

Μεσολόγγιον τῆ 7 (19) Ἀπριλλίου 1824.

Ἀπαρηγόρητα θρηνεῖ μεταξύ τῶν χερ-
μουντων τοῦ Παύλου ἡμερῶν ἡ Ἑλλάς,
δίδει αἰφνιδίως σπεύεται ἀπὸ τὰς ἀγκά-
λας τῆς τῶν πολέμου αὐτῆς εὐεργέτην,
τὸν Λαμπρὸν Λόρδον Νόελ Βύρων α.
Ὁ Ἰπέρτιμος οὗτος ἀνὴρ μετὰ δεκαήμε-
ρον ἀσθένειαν φλογιστικῆ ῥευματικῆ πυ-
ρετοῦ, ὅστις εἶχεν εἰσέλθει εἰς αὐτὸν τὸν
ἐγκέφαλον, ἐξέπνευσε σήμερον περὶ τὴ
ἐπέρας εἰς τὰς ὥρας 11 π. 40 (5 π. 40) π(α)

Δὲν ἔπαυεν ἔτι ζῶν ὁ Λαμπρὸς
Φιλέλληνα παρακαλῆ τοῖς αὐτοῖς ὑ-
πέρ της Πατρίδος σιοποιῆ του. Ὁ ὑπὲρ τῆς

(α) Ἄγνοῦμεν διὰ ποίας αἰτίας δὲν
ἤθελυσεν ὁ Λαμπρὸς Λόρδος καὶ τυχα-
ταίεσθ εἰς ὅτις παιδιαισὶς εἶχε καμει
πρὸς αὐτὸν ὁ ἰατροῦ του Φ. Βρούκος,
καὶ ὁ ἰατρός τῆς Ἑταιρείας Ι. Μιλιγιαν
διὰ τὴν φλεβοτομήσασιν.

ἀληθοῦς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ζῆλος τοῦ
μεγάλως μᾶς ἐνεθάρβυνε, καὶ μᾶς εἶδεν
τὰς πλείων χοῦσας ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐλπίδας.

Πικρῶς θλίβεται καὶ κατὰ καρδὰ λυ-
πῆται ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος σπεύμενος
τοιοῦτον Πατέρα καὶ εὐεργέτην. Εἰς ὅσον
τῶν πατριωτῶν τὰ πρόσωπα ἡ θλίψις
καὶ κατάρχεια φαίνεται ζωγραφισμένη·
ἀλλὰ περισσότερον κλαίει καὶ ἀναστενάζει
ὁ λαὸς τοῦ Μεσολογγίου, διότι αὐτὴ ἡ
πόλις εἶχε τὴν καλὴν τύχην καὶ συγκυρια-
σθημῶν μεταξύ τῶν πολιτῶν τῆς ἀνδρα τῶν
ἀρετῶν καὶ προτερημάτων τοῦ Λαμπροῦ
Λόρδου. Αἱ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἔθνους μᾶς
ἐλπίδες ἀπέτυχον, καὶ πλείων δὲν μᾶς
μένει, παρὰ τὴν ἡλπίσασιν ἀπαρηγορητῶς
τὸν τόσον σκληρὸν δι' ἡμᾶς θάνατον.

τον απέλυσαν δια να μεταμεληθή και να σωφρονισθή αλλ' ο αχρείος έγινε χειρότερος· δεν συνήργησεν ολίγον εις την καταστροφήν των ειρημένων δύο χωρών, και αυτός έδωσε προς τους Τούρκους το σχέδιον του να προχωρήσουν εις τα Τζουμέρκα. Τούτον οι νικηταί αιχμαλωτίσαντες έδεσαν, και αλείψαντες μέλι, τον έβαλαν εις τον ήλιον, όπου δια πολλάς ώρας εγλέντισε με τας μυίας και σφήκας, και έπειτα τον έστειλαν δια Σούλι σιδηροδέσμιον. Με όλον οπού πολλοί εγνωμοδότησαν περί του είδους του θανάτου οπού πρέπει να λάβει αυτός ο παγκάκιστος, η γνώμη του Μάρκου Μπότζαρη ήρесе εις τους λοιπούς στρατηγούς, το να υστερηθή των οφθαλμών και της γλώσσης, και να βαλθή εις το φρούριον του Σουλίου να περιφέρεται. Αμφιβάλλομεν όμως του να ημπορέση να φθάση εκεί ζωντανός. Εκ του ελληνικού στρατού, μετά τον Μπότζαρην εστάθησαν και άλλοι δύο ή τρεις πληγωμένοι και φονευμένος ουδείς. Ούτως ενδόξως ετελείωσεν αύτη η μάχη εις τας 27 Ιουλίου εις την τοποθεσίαν Πλάκαν.

Το δε εχθρικόν σώμα, το από Καλαρρύτας ελθόν έναντι των Τζουμέρκων, επροχώρησεν εις Πράμαντα και Μελισουργούς και έκαυσεν αυτά τα χωρία· ο στρατηγός Γώγος Μπακόλας αντιμάχεται μετ' αυτού ανδρείως.

Μετά την κακήν κακώς φυγήν του νέου Αλή πασιά, μαθών το γινόμενον ο Ρεσίτης μετά του Ισμαήλ πασιά των Ιωαννίνων, αντιζήλου του ανδρείου Αλή πασιά, εξαπέστειλεν από Ιωάννινα δύο χιλιάδας ακούραστον στρατεύμα, και ενωθέν μετά του τζακισθέντος Αλή εσημάτισαν ένα σώμα δυνατώτερον, και εκίνησαν δια την ιδίαν τοποθεσίαν.

Οι Έλληνες στρατηγοί, μην ελπίζοντες να επιστρέψη τόσον ογλήγορα ο εχθρός, άφησαν μίαν φυλακήν από πενήκοντα στρατιώτας εις την Πλάκαν, και οι λοιποί έπιασαν άλλας θέσεις· οι μεν Σουλιώται εσυντρόφευσαν τον πληγέντα στρατηγόν των εις το χωρίον Ανάγι δια να ιατρευθεί, οι δε άλλοι δια να κατασκοπεύσουν τα κινήματα του από Καλαρρύτας καταβάντος εχθρικού στρατού. Ο εχθρός οπού είναι πανούργος, και έχει την δολιότητα καύχημα, πως πιάνει τον λαγών με την άμαξαν, επήγεν έξαφνα και έπεσεν εις την Πλάκαν, οπού οι πενήντα ήρωες βλέποντες τον

**Ο ΦΙΛΟΣΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ,**

ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΑΡΑΣ.
1853.

ΝΑΥΠΑΡΙΟΝ, 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ.
Αριθμ. 10.

**ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ.**

ΕΛΛΑΔΟΣ.
1853.

**ΓΕΝΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ, 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1851.

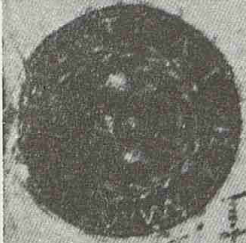
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ
ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.
ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΑΧΗΣ...

ΕΛΛΑΔΟΣ.
1851.

εαυτόν τους αδύνατον να αντισταθώσιν εις ένα εχθρόν πολυάριθμον και εφωδιασμένον με καθαλερίαν, ετραβήθησαν αφήσαντες την θέσιν ελεύθερον. Ειδοποίησαν όμως ευθύς, από το εν μέρος τους στρατηγούς των και από το άλλο εξήτησαν βοήθειαν από το στρατόπεδον όπου επολιόρκει την Άρταν, εις τον χωρίον Πέτα. Ο εχθρός τόσον ενδυναμωμένος και πνέων εκδικήσεως, βλέπων τον εαυτόν του κύριον της τοποθεσίας εκείνης, εφοθέρισεν προς ημάς μίαν εισβολήν έως σχεδόν του Βάλτου, και αυτού του Μακρυνόρους. Αλλ' οι ανδρείοι στρατηγοί Έλληνες, φύσει μεγαλόψυχοι όντες, δεν εδειλίασαν, αλλά μάλλον εμψυχωθέντες από την αυθάδειαν του εχθρού, οι μεν εκείσε συνήχθησαν, οι δε εν τη πολιορκία της Άρτης αφήσαντες εις μεν του Πέτα χωρίον τον υιόν του στρατηγού Γώγου Μπακόλα να φυλάττει την θέσιν, εξαπέστειλαν και τον στρατηγόν Γεωργάκην Βαλτινόν εις Μακρυνόρος προς ενδυνάμωσιν της εκεί φυλακής, και έτρεξαν οι στρατηγοί Βαρνακιώτης και Καραϊσκος ως αετοί δια να μετρηθώσι με τας απείρους δυνάμεις του εχθρού, και ελπίζομεν μετ' ου πολύ να ακούσωμεν την καταστροφήν του.

Δεν είναι έξω του πρέποντος να είπωμεν ότι οι στρατηγοί μας ήξευραν κατά τας πληροφορίας των, ότι ο εχθρός ετοιμάζετο να έλθει και δευτέραν φοράν εις την Πλάκαν, αλλά πως ανεχώρησαν απ' εκεί; Συμπεραίνεται να εκολακεύθησαν από την διανομήν των πλουσίων λαφύρων της μάχης των 27 Ιουλίου (ασθένεια επιδημική οπού κυριεύει τους οπλοφορούντας) και ούτω κατά λάθος εμένει η αξιόλογος αυτή θέσις ανενδυνάμωτος' αλλ' όπως και αν είναι το πράγμα, τους βλέπομεν τρέχοντας με μεγάλην ορμήν, και βέβαια θέλει πληρώσουν δι' αίματος το τοιούτον λάθος των, και ο εχθρός ογλήγορα ή αργά θέλει ευρεθεί μετανοημένος δια την τόλμην του.

Αλλ' ω ανδρείοι απόγονοι των Ελλήνων, κάθε ηλικίας, τάξεως και βαθμού, έως πότε δεν θέλετε να αισθανθείτε την φύσιν του πολέμου τον οποίον επεχειρίσθητε; Τι τρέχετε λαφυραγωγούντες και δεν αποφασίζετε να εξοδέυσετε όλας τας ουσίας εις προμήθειαν του πολέμου; Θαρρείτε πως τα πλούτη ημπορούν να σώσουν την πατρίδα, ή να φυλάξουν εσάς κατά μέρος,

Πολιτείας

Εργαστηριακά Πείραμα Χημείας Εξωσφαιρίων

Το πείραμα αυτό γίνεται με σκοπό την παραγωγή και την ανάλυση των εξωσφαιρίων. Η διαδικασία περιλαμβάνει την επεξεργασία των πρώτων υλών και την παραγωγή του τελικού προϊόντος.

Πείραμα 1: Παραγωγή Εξωσφαιρίων

Μεθοδολογία: 20. 10. 1921.

Το πείραμα αυτό γίνεται με σκοπό την παραγωγή και την ανάλυση των εξωσφαιρίων. Η διαδικασία περιλαμβάνει την επεξεργασία των πρώτων υλών και την παραγωγή του τελικού προϊόντος.

Μεθοδολογία: 20. 10. 1921.

Ανάλυση: Το προϊόν που προκύπτει από το πείραμα αυτό είναι ένα λευκό, κρυσταλλικό στερεό.

Πείραμα 2: Ανάλυση Εξωσφαιρίων

Μεθοδολογία: 20. 10. 1921.

Το πείραμα αυτό γίνεται με σκοπό την ανάλυση των εξωσφαιρίων. Η διαδικασία περιλαμβάνει την επεξεργασία των πρώτων υλών και την παραγωγή του τελικού προϊόντος.

Μεθοδολογία: 20. 10. 1921.

Ανάλυση: Το προϊόν που προκύπτει από το πείραμα αυτό είναι ένα λευκό, κρυσταλλικό στερεό.

τους ταύτα συναθροίζοντας; Δεν μένει ελπίς, αδελφοί, να συζήσωμεν πλέον με το μιαρόν έθνος των τυράννων μας· αυτοί εγνώρισαν την φύσιν του ιερού πολέμου, και πάσχουν όλαις δυνάμεσι να μας εξολοθρεύσουν από το πρόσωπον της γης. Ο πόλεμος τούτος πρέπει να αποφασίσει ή την ύπαρξίν μας ελευθέραν και ένδοξον ως των άλλων εθνών, ή τον παντελή αφανισμόν μας. Τι μας ωφελούσι λοιπόν τα πλούτη πολλά ή ολίγα, αν δεν τα μεταχειρισθώμεν εις τοιούτον ιερόν πόλεμον; Αν νικήσωμεν, η γλυκυτάτη πατρίς είναι πλουσιωτάτη και μας ζωοτροφεί· αν νικηθώμεν τα πλούτη δι' ημάς είναι άχρηστα, ότι ανελεώς θέλει θανατωθώμεν, και αυτά θέλει μείνουν εις τον εχθρόν, καθώς είδομεν τόσα παραδείγματα. Όθεν, πλούτος και Έλληνες, είναι δύο άκρα εναντία. Καταφρονήσατε τούτον· και οι μεν καλοί πολίται και χωρικοί στοχασθείτε πόσα κατά καιρούς τυραννικώς σας ήρπαζαν οι εχθροί και χορηγήσατε έκαστος το κατά δύναμιν εις την Γενικήν Κάσσαν με προθυμίαν και θέλησιν, εις μόνον τούτον τον χρόνον του πολέμου. Οι δε στρατηγοί και στρατιώται, μην αποβλέπετε πλέον εις λάφυρα, ότι αμαυρώνουν τας ανδραγαθίας σας και εμποδίζουν την πρόοδόν σας, αλλ' εις κάθε στρατόπεδον διορίσατε έναν έφορον των λαφύρων να τα συνάζη και να τα διαμοιρασθείτε εν καιρώ τω προσήκοντι, έχοντας πάντοτε κατά νουν να αφήσετε και ένα μέρος δια την Κάσσαν την προμηθεύουσαν τον πόλεμον.

Άγραφα

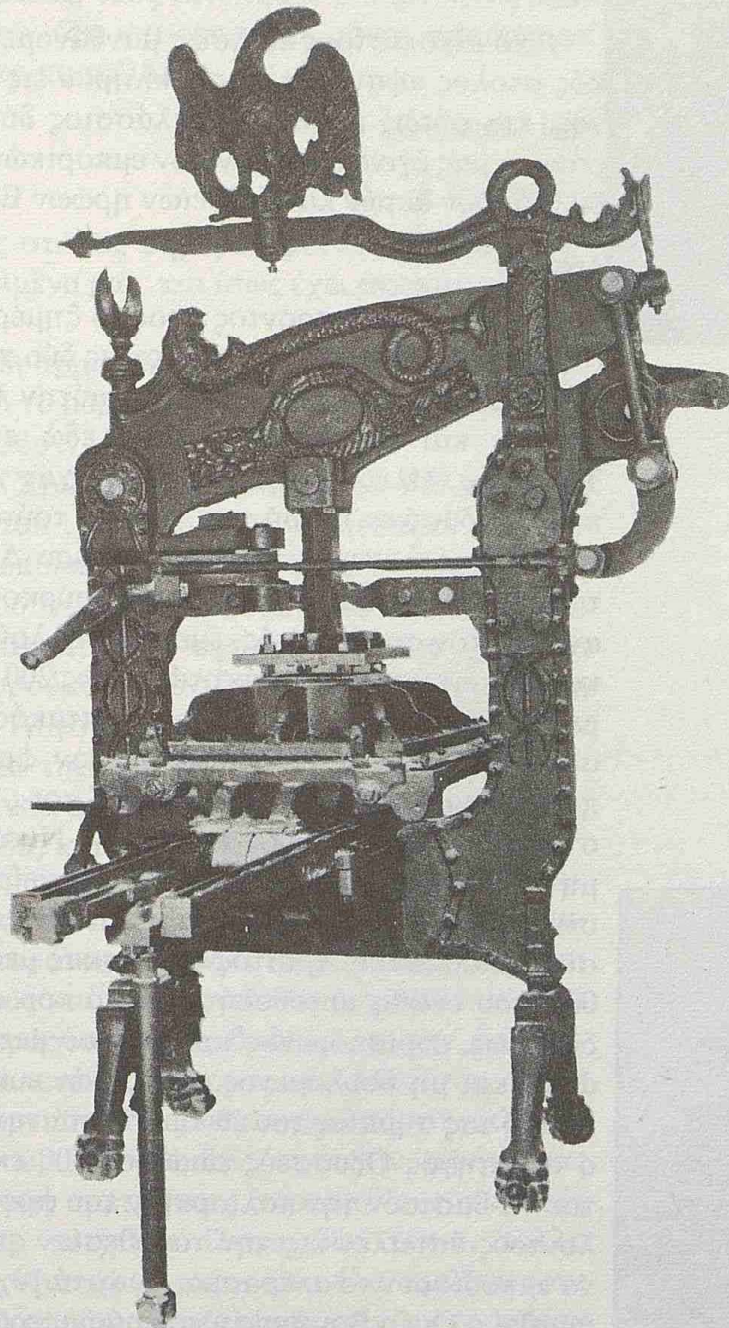
1 Αυγούστου

Μετά την κρύφιον φυγήν των Τούρκων από Καρπενήσι, ο κύριος Λογοθέτης Ζώτου, μετά του καπετάν Χρίστου Σουλιώτη, και μετά των αδελφών Κώστα Βελλή και Κωνσταντή Βουλπιώτη, συγκροτήσαντες συμβούλιον, εξήτησαν την συμμαχίαν των καπετάνων, Γιαννάκη Γιολντάση, Μπράσκα και Αραπογιάννη δια να ελευθερώσουν τα Άγραφα, κατακρατούμενα έως τώρα εις φόβον από μίαν εχθρικήν δύναμιν, οπού ο ανάξιος προεστώς και προδότης Τζολάκογλους έφερεν από Ιωάννινα. Εις το συμβούλιον τούτο παρευρέθησαν απ' όλα τα χωρία των Αγράφων, και μόνον έμειναν έξω οι κάτοικοι του χωρίου Ρενδίνης, οι μεμολυσμένοι από την κατοικίαν εκείσε του βδελυρού Τζολάκογλου,

και της εχθρικής δυνάμεως. Μετά το συμβούλιον οι αδελφοί Βελής και Βουλπιώτης επήγαν εις την Ευρόπολιν επαρχίαν, μετά προτρεπτικών γραμμάτων, και εν τω άμα συνήχθησαν απ' όλα τα χωρία οι φιλελεύθεροι Έλληνες, και εβόησαν ομοθυμαδόν: «Κατεβάλομεν ήδη τον εχθρόν, απερρίψαμεν τον ζυγόν, ότι ο Χριστός μεθ' ημών και ουδείς καθ' ημών». Οι καπετάνοι βλέποντες όλην την περιφέρειαν των Αγράφων σύμφωνον ενώθησαν μετά των κατοίκων. Ο ζηλωτής Λογοθέτης Ζώτου μετά των ειρημένων τριών καπετάνων, Σουλιώτη, Μπράσκα και Αραπογιάννη, και δύο αδελφών του καπετάν Γιολντάση, και με εν σώμα στρατού, εκινήθησαν προς την Κονιαρόβρυσην πλησίον της Ρενδίνης. Η θέσις των εχθρών εις ταύτην την στιμγήν ήτον ως ακολούθως. Εις το χωρίον Ρενδίνης ευρίσκετο ο Βελήμπεης Πρεμέτης με 250 Τούρκους και μετά του Τζολάκογλου. Εις το χωρίο Γιαννιτζού ο Χασάν Τωμαρίτζας με Τούρκους πενήκοντα. Εις το Σμόκοβον ο Σελήμ Γραβενίτης και Ισλιάμης Χατζημπέντου με διακοσίους πενήκοντα. Ο ρηθείς Λογοθέτης Ζώτου, πνέων ζήλου και ενθουσιασμού, εστοχάσθη χρέος του να παρακινήσει τους κατοίκους Ρενδίνης να ενωθώσι εις τας νικηφόρους σημαίας του τιμίου σταυρού, προτρέπων και τους Τούρκους να αναχωρήσουν' αλλά δεν εισηκούσθη, και εξακολουθήσας τούτο δις και τετράκις, και μη ωφεληθείς, από φόβον μεν των κατοίκων και από την κακίαν των εχθρών, ώρμησε μετά του στρατεύματος εις Ρενδίναν, έβγαλε τους εχθρούς από τας ενδυναμώσεις των και από τα σπίτια οπού είχαν πιασμένα, περιορίσας αυτούς εις το οσπίτιον του Τζολάκογλου και εις έν έτερον, του προς θυγατρός γαμβρού του. Το ήμισυ σχεδόν των κατοίκων έμειναν αποκλεισμένοι με του εχθρούς δια να φυλάξουν τας φαμελίας των, οι δε λοιποί ενώθησαν μετά των νικητών. Από τους 250 Τούρκους οπού εις Ρενδίναν ευρίσκοντο έμειναν μόνον εκατόν αποκλεισμένοι, οι δε λοιποί έφυγαν. Οι εις το χωρίον Γιαννιτζού ακούσαντες τον πόλεμον Ρενδίνης κατέφυγον τρέμοντες εις Ζητούνιον. Την ιδίαν τύχην έλαβον και οι εις το Σμόκοβον ευρισκόμενοι, διεσκορπίσθησαν από τον φόβον των έως εις το Τζιαμάσι, εις τον κάμπον της Θεσσαλίας.

Μετά την ένδοξον πράξιν αυτήν, ο Λογοθέτης Ζώ-

του αφήσας μέρος στρατιωτών εις πολιορκίαν των εχθρών εν Ρενδίνη, εφέρθη εις τους πρόποδας του βουνού, δια να ελκύσει και να διαγείρει τους Ριζιώτας, και έπειτα τους του κάμπου χωρικούς. Υπακούσαντες ευ-

θύς οι Ριζιώται ετράβησαν τας φαμελίας των εις τα υψηλότερα μέρη και έλαβον τα όπλα. Με τοιαύτην ευκολίαν ηλευθέρωθησαν τα Άγραφα, και δεν έμεινεν ειμή ο αποκλεισμένος αδύνατος εχθρός εν Ρενδίνη, εις

το καταφύγιον του ομοφρόνου του Τζολάκογλου, όστις δεν θέλει βαστάζει επί πολύ. Ελπίζεται ογλήγορα να ενθουσιασθώσι και οι Θεσσαλείς.

Δερβένια

31 Ιουλίου

Από αξιοπίστους ειδήσεις μανθάνομεν ότι ο εχθρικός στόλος αφανίσθη εξ ολοκλήρου εις το αρχιπέλαγος, και ούτως η φοβερά θαλάσσιος δύναμις του τυράννου μας έγινε παίγνιον των εμπορικών πλοίων, των θαλασσιών αετών και ανδρείων ηρώων Ελλήνων.

Λεραδεία

5 Αυγούστου

Εις τας 2 του παρόντος προς το ξημέρωμα των 3. Ο στρατηγός Οδυσσεύς Αντρίτζου με δύο χιλιάδας εκλεκτούς στρατιώτας, εμβήκεν εις ταύτην την πόλιν διανυκτός, και κατετρόμαξε τους εδώ ευρισκομένους Τούρκους. Ηλευθέρωσε έως 500 ψυχάς χριστιανών οπού εκινδύνευεν η ζωή των' μεταξύ τούτων ηλευθερώθη και ο φιλογενής Ιωάννης Στάμου Λογοθέτης, εις των καλώς προεστουσάντων. Οι Τούρκοι εις τοιούτον ανέλπιστον συμβεβηκός, έμειναν πολλοί θυσία της δικαίας εκδικήσεως των νικητών. Έως 200 παρεδόθησαν ρίψαντες τα όπλα, και οι λοιποί επτακόσιοι σχεδόν εσφαλίσθησαν εις το σεσαθρωμένον φρούριον χωρίς προμήθειαν τροφών. Επήραν μαζί τους μερικούς χριστιανούς, και τον φιλογενέστατον Νικόλαον Νάκον, μην ημπορέσαντα να φύγει από τας χείρας των δια το σωματώδες και γηραιόν του. Εις ταύτην την περίστασιν ο καπετάνος Χρίστος Παλάσκας μετά 40 ακολούθων του ενόθη αυτοθελήτως μετά του στρατηγού Οδυσσέως, ευρισκόμενος προ καιρού μετά των εχθρών άκων και μη βουλόμενος, και ζητών ευκαιρίαν να σεβασθή τας σημαίας του έθνους. Μετά την νίκην αυτήν, ο στρατηγός Οδυσσεύς edióρισε 500 εκ του στρατού του να βαστούν την πολιορκίαν του φρουρίου' τους δε λοιπούς έστειλεν εις την τοποθεσίαν της Πέτρας δια να εμποδίσουν το απέρασμα, αν κατά τύχην ήθελε στοχασθεί ο Ομέρ Βρυώνης ν' απεράσει, edóθη από τας Αθήνας οπού ευρίσκεται.

Πολιορκία της Ναυπάκτου

8 Αυγούστου

Από ένα αιχμάλωτον οπού επιάσαμεν εβγαίνοντας

από το κάστρον, μαθαίνομεν ότι ένας δορυφόρος του Ιουσουφ πασιά απέρασεν από Πάτραν με γράμματα· ο αυτός γυρίζοντας με τας αποκρίσεις δια τα καστέλλια ομού και με άλλους, τους εκτύπησεν ο στρατηγός Μακρή, εφόνευσεν έξη και τέσσαρες μόνοι ημπόρεσαν να έμβουν εις το καστέλλιον.

Αριθμός 7

10 Σεπτεμβρίου 1821

6 Σεπτεμβρίου

Ο εχθρικός στόλος σήμερα φαίνεται διευθυνόμενος προς τον λιμένα μας, και ίσως έχει σκοπόν να έμβη εις Πάτραν.

Το Βασιλάδι αρματώθη με 4 κανόνια και 50 ανθρώπους, ώστε από το μέρος της θαλάσσης δεν έχομεν τον παραμικρόν φόβον.

Ο καπετάν Χρίστος Παλάσκας από Γαλαξίδι, με γραφήν του 2 του τρέχοντος, μας περιγράφει μίαν μάχην των Θερμοπύλων· διάφορον τρόπον τινά από την περιγραφήν του στρατηγού Οδυσσέως, οπού εκθέσαμεν εις τον έκτον αριθμόν της παρούσης εφημερίδος, ώστε δεν ημπορούμεν να εννοήσωμεν αν είναι εκείνη η μάχη των 25 Αυγούστου ή άλλη νεωτέρα. Ιδού όλον το περιεχόμενον της γραφής:

Κύριοι καπετάνοι, Δημήτριε Μακρή, Κώστα Σιαδήμα, Κώστα Χορμόθα, και λοιποί αδελφοί.

Μετά την ερώτησιν της υγείας σας, σας δίδω την χαροποιάν είδησιν δια την τέλειαν νίκην οπού εκάμαμεν κατά των τυράννων. Ο Μπαϊράμ πασιάς, μαζί και Σαΐν Αλή πασιάς και Μεμής πασιάς έρχονταν με επτά χιλιάδας να περάσουν δια Λεβαδίαν· εις την φουντάναν όμως οι καπετάνοι Γκούρας και Μπόζγος, και ο υιός του Δυοβουνιώτη τους εκτύπησαν τόσο καλά, ώστε εις ολίγην ώραν εδόθησαν εις φυγήν, αφήνοντας εις τας χείρας μας αμέτρητους σκοτωμένους, πολλούς σκλάβους, υπέρ τα χίλια άλογα, δύο τόπια, πολλά μπαϊράκια, τα τζιατήριά τους, και όλα αμάξιά τους φορτωμένα από εφόδια του πολέμου, και ζωοτοροφίαν τους· και οι δύο πασιάδες έδωσαν τα κώλα εν τη ερήμω, ο δε Μπαϊράμ πασιάς με τα συντρίμματα του ασκεριού του κατέφυγεν εις τα χωρία Ζητουνίου.

Ο αδελφός σας
καπετάν Χρίστος Παλάσκας

7 Σεπτεμβρίου

Ο εχθρικός στόλος απέρασεν σήμερα απ' εδώ, και εμβήκεν εις τον κόλπον της Πάτρας, συνιστάμενος εις πλοία 29' με όλην την ησυχίαν χωρίς να πειράξη τίποτες' ημπορεί να ειπή τις, ότι με τοιαύτην αδιαφορίαν απέρασεν, ως να ήτον φιλικά πλοία. Εις τας 8 Σεπτεμβρίου απέρασαν και έτερα δύο πλοία εχθρικά και εμβήκαν εις Πάτραν.

Πολιορκία της Ναυπάκτου

8 Σεπτεμβρίου

Τα τέσσαρα πλοία των Ελλήνων, οπού επολιορκούσαν δια θαλάσσης το κάστρον, μανθάνοντας τον ερχομόν του εχθρικού στόλου εμίσευσαν και πήγαν εις Γαλαξίδιον. Οι εχθροί από το κάστρον ενθαρρυνθέντες από τον ερχομόν της φλότας, εβγήκαν έξω εις αρκετήν καβαλλαρίαν' αλλ' ο ανδρείος καπετάν Κώστας Σιαδήμας τους εκτύπησεν, και εμβήκαν πάλιν μέσα χωρίς να συνέβη αξιόλογόν τι.

Μεσολόγγι

9 Σεπτεμβρίου

Ο κύριος Ήβος Ρήγας εμίσευσεν απ' εδώ διευθυνόμενος δια το στρατόπεδον της Ναυπάκτου, φέρων μαζί του και αρκετά εφόδια του πολέμου, δια να επιθεωρήση και να ενδυναμώση όλα τα μέρη όσα είναι υποκείμενα εις ξεβάρκισμα.

«ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ»

Αριθμός 1

1 Αυγούστου

Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος

Η ώρα ήλθεν, ω άνδρες Έλληνες! Προ πολλού οι λαοί της Ευρώπης πολεμούντες υπέρ των ιδίων δικαιωμάτων και ελευθερίας αυτών μας επροσκάλουν εις μίμησιν' αυτοί, καίτοι οπωσούν ελεύθεροι επροσπάθησαν όλαις δυνάμεσι, να αυξήσωσι την ελευθερίαν, και δι' αυτής πάσαν αυτών ευδαιμονίαν.

Οι αδελφοί μας και φίλοι είναι πανταχού έτοιμοί' οι Σέρβοι, οι Σουλιώται και όλη η Ήπειρος οπλοφορούντες μας περιμένουν. Ας ενωθώμεν λοιπόν με ενθουσιασμόν! Η Πατρίς μας προσκαλεί!

Η Ευρώπη προσηλώνουσα τους οφθαλμούς εις η-

μάς, απορεί δια την ακινησίαν μας· ας αντηχήσωσι λοιπόν όλα τα όρη της Ελλάδος από τον ήχον της πολεμικής μας σάλπιγγος, και αι κοιλάδες από την τρομεράν κλαγγήν των αρμάτων μας. Η Ευρώπη θέλει θαυμάσει τας ανδραγαθίας μας, οι δε τύραννοι ημών τρέμοντες και ωχροί θέλουσι φύγει απ' έμπροσθέν μας.

Οι φωτισμένοι λαοί της Ευρώπης επασχολούνται εις την αποκατάστασιν της ίδιας ευδαιμονίας· και πλήρεις ευγνωμοσύνης δια τας προς αυτούς των προπατόρων μας ευεργεσίας, επιθυμούσι την ελευθερίαν της Ελλάδος.

Ημείς φαινόμενοι άξιοι της προπατορικής αρετής και του παρόντος αιώνος, είμεθα ευέλπιδες, να επιτύχωμεν την υπεράσπισιν αυτών και βοήθεια· πολλοί εκ τούτων φιλελεύθεροι θέλουσιν έλθει δια να συναγωνισθώσι με ημάς. Κινηθήτε, ω φίλοι, και θέλετε ιδεί μίαν κραταιάν δύναμιν να υπερασπισθή τα δίκαιά μας! Θέλετε ιδεί και εξ αυτών των εχθρών μας πολλούς, οίτινες παρακινούμενοι από την δικαίαν μας αιτίαν, να στρέψωσι τα νώτα προς τον εχθρόν και να ενωθώσι με ημάς· ας παρρησιασθώσι με ειλικρινές φρόνημα, η Πατρίς θέλει τους εγκολπωθή! Ποίος λοιπόν εμποδίζει τους ανδρικούς σας βραχίονας; Ο άνανδρος εχθρός μας είναι ασθενής και αδύνατος. Οι στρατηγοί μας έμπειροι, και όλοι οι ομογενείς γέμουσιν ενθουσιασμού! Ενωθήτε λοιπόν, ω ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες! Ας σχηματισθώσι φάλαγγες εθνικαί, ας εμφανισθώσι πατριωτικαί λεγεώνες, και θέλετε ιδεί τους παλαιούς εκείνους κολοσσούς του δεσποτισμού να πέσωσιν εξ ιδίων, απέναντι των θριαμβευτικών μας σημαιών. Εις την φωνήν της σάλπιγγός μας όλα τα παράλια του Ιονίου και του Αιγαίου πελάγους θέλουσιν αντηχήσει· τα ελληνικά πλοία, τα οποία εν καιρώ ειρήνης ήξευραν να εμπορεύωνται και να πολεμούσι, θέλουσι σπείρει εις όλους τους λιμένας του τυράννου με το πυρ και την μάχαιραν την φρίκην και τον θάνατον.

Ποία ελληνική ψυχή θέλει αδιαφορήσει εις την πρόσκλησιν της Πατρίδος; Εις την Ρώμην ένας του Καίσαρος φίλος σείων την αιματωμένην χλαμύδα του τυράννου εγείρει τον λαόν. Τι θέλετε κάμει σεις ω Έλληνες, προς τους οποίους η Πατρίς γυμνή δεικνύει μεν

τας πληγάς της, και με διακεκομμένη φωνήν επικαλείται την βοήθειαν των τέκνων της. Η θεία πρόνοια, ω φίλοι συμπατριώται, ευσπλαχνισθείσα πλέον τας δυστυχίας μας, ηυδόκησεν ούτω τα πράγματα, ώστε με μικρόν κόπον θέλομεν απολαύσει με την ελευθερίαν πάσαν ευδαιμονίαν. Αν λοιπόν από αξιόμειπτον αβελτηρίαν αδιαφορήσωμεν, ο τύραννος γενόμενος αγριώτερος, θέλει πολλαπλασιάσει τα δεινά μας, και θέλομεν καταντήσει δια παντός το δυστυχέστερον πάντων των εθνών.

Στρέψατε τους οφθαλμούς σας, ω συμπατριώται! Και ίδετε την ελεεινήν μας κατάστασιν· ίδετε εδώ τους ναούς καταπατημένους· εκεί τα τέκνα μας αρπαζόμενα δια χρήσιν αναιδεδστάτην της αναιδούς φιληδονίας των βαρβάρων τυράννων μας· τους οίκους μας γεγυμνωμένους, τους αγρούς μας λεηλατισμένους και ημάς αυτούς ελεεινά ανδράποδα.

Είναι καιρός να αποτινάξωμεν τον αφόρητον τούτον ζυγόν, να ελευθερώσωμεν την Πατρίδα, να κρημνίσωμεν από τα νέφη την ημισέληνον, δια να υψώσωμεν το σημείον, δι' ου πάντοτε νικώμεν: λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα, και την ορθόδοξον ημών Πίστιν από την ασεβή των ασεβών καταφρόνησιν.

Μεταξύ ημών ευγενέστερος είναι, όστις ανδρειότερως υπερασπισθή τα δίκαια της Πατρίδος, και ωφελιμωτέρως την δουλεύση. Το έθνος συναθροιζόμενον θέλει εκλέξει τους δημογέροντάς του, και εις την ύψιστον ταύτην βουλήν θέλουσιν υπέκει όλαι μας αι πράξεις.

Ας κινηθώμεν λοιπόν με εν κοινόν φρόνημα, οι πλούσιοι ας καταβάλωσι μέρος της ιδίας περιουσίας· οι ιεροί ποιμένες ας εμπυχώσωσι τον λαόν με το ίδιόν των παράδειγμα, και οι πεπαιδευμένοι ας συμβουλευσωσι τα ωφέλιμα. Οι δε εν ξέναις αυλαίς υπουργούντες στρατιωτικοί και πολιτικοί ομογενείς, αποδίδοντες τας ευχαριστίας εις ην έκαστος υπουργεί δύναμιν, ας ορμήσωσιν όλoi εις το ανοιγόμενον ήδη μέγα και λαμπρόν στάδιον, και ας συνεισφέρωσιν εις την πατρίδα του χρεωστούμενου φόρου, και ως γενναίοι ας ενοπλισθώμεν όλoi άνευ αναβολής καιρού, με το ακαταμάχητον όπλον της ανδρείας, και υποσχόμενοι εντός ολίγου

την νίκη και μετ' αυτής παν αγαθόν. Ποίοι μισθωτοί και χαύνοι δούλοις τολμούν να αντιπαραταχθούν απέναντι του λαού, πολεμούντος υπέρ της ίδιας ανεξαρτησίας; Μάρτυρες οι ηρωικοί αγώνες των προπατόρων μας. Μάρτυς η Ισπανία, ήτις πρώτη και μόνη κατετρόπωσε τας αηττήτους φάλαγγας ενός τυράννου.

Με την ένωσιν, ω συμπολίται με το προς την ιεράν θρησκείαν σέβας, με την προς τους νόμους και τους στρατηγούς υποταγή, με την ευτολμίαν και σταθερότητα η νίκη μας είναι βεβαία και αναπόφευκτος· αυτή θέλει στεφανώσει με δάφνας αιθαλείς τους ηρωϊκούς αγώνας μας· αυτή με χαρακτήρας ανεξαλείπτους θέλει χαράξει τα ονόματα ημών εις τον ναόν της ἀθανασίας, δια το παράδειγμα των επερχομένων γενεών. Η Πατρίς θέλει ανταμείψει τα ευπειθή και γνήσιά της τέκνα με τα βραβεία της δόξης και τιμής· τα δε απειθή και κωφεύοντα εις την τωρινήν της πρόσκλησιν, θέλει αποκηρύξει ως νόθα και ασιανά σπέρματα, και θέλει παραδώσει τα ονόματά των, ως άλλων προδοτών, εις τον αναθεματισμόν και κατάραν των μεταγενεστέρων.

(Το λοιπόν εις το ακόλουθον φύλλον)

Αριθμός 2

5 Αυγούστου

(Τέλος του προκηρήγματος)

Ας καλέσωμεν λοιπόν εκ νέου, ω ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες, την ελευθερίαν εις την κλασσικήν γην της Ελλάδος. Ας συγκροτήσωμεν μάχην μεταξύ του Μαραθώνος και των Θερμοπυλών. Ας πολεμήσωμεν εις τους τάφους των πατέρων μας, οι οποίοι δια να μας αφήσωσιν ελευθέρους επολέμησαν και απέθανον εκεί: Το αίμα των τυράννων είναι δεκτόν εις την σκιάν του Επαμεινώνδου Θηβαίου και του Αθηναίου Θρασυβούλου, οίτινες κατετρόπωσαν τους τριάκοντα τυράννους, εις εκείνας του Αρμοδίου και Αριστογείτονος, οι οποίοι συνέτριψαν τον Πεισιστρατικόν ζυγόν· εις εκείνην του Τιμολέοντος, όστις απεκατέστησε την ελευθερίαν εις την Κόρινθον και τας Συρακούσας, μάλιστα εις εκείνας του Μιλτιάδου και του Θεμιστοκλέους, του Λεωνίδου και των Τριακοσίων, οίτινες κατέκοψαν τοςάκις τους αναριθμήτους στρατούς των βαρβάρων Περσών, των οποίων τους βαρβαρωτέρους και ανδροτέρους απογόνους πρόκειται εις ημάς σήμερον με

πολλά μικρόν κόπον να εξαφανίσωμεν εξ ολοκλήρου.

Εἰς τα ὄπλα λοιπόν φίλοι, ἡ Πατρίς μας προσκαλεῖ!

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Την 24 Φεβρουαρίου 1821

Εἰς το γενικόν στρατόπεδον του Ιασίου

Μετεκδίδοντες και δια της εφημερίδος το ανωτέρω προκήρυγμα παρρησιάζομεν εἰς το Πανελλήνιον και τον συγγραφέα αὐτοῦ. Ο ἐξοχώτατος κύριος. Γ. Κ. Τυπάλδος κρύπτων το ὄνομά του ἤκουσε με ἀπορίαν του, ὡς ἐπληροφορήθημεν να σφετερίζωνται ἄλλοι τους κόπους του. Ο πατριώτης οὗτος ἀφού υπεράσπισε τα δίκαια της πατρίδος εἰς τα σκότη του ταμείου του, ἐπαρρησιάσθη και ἐνοπλος ὑπό τα τείχη του οχυρώματος του Νεοκάστρου, ἐπὶ του οποίου και εὐτύχησε να στήση την σημαίαν του σταυροῦ, ὡς εἰς τα ἐπόμενα θέλει διακηρυχθῆ.

Προς τους Ἕλληνας

Ομογενεῖς Ἕλληνας! Ἡ ἀνομία και ἀπανθρωπία της τουρκικῆς τυραννίας μας εβίασε να καθοπλισθῶμεν ἐναντίον της. Κατά τους αἰωνίους νόμους της ἀνθρωπίνης ἠθικῆς και πολιτικῆς πάσα ἐξουσία ομολογεῖται ὑπόχρεως να διοική τους ὑποκειμένους της με νόμους δικαίους, να προνοή δια την ευζωίαν αὐτῶν, και να υπερασπίζεται και ἔσω και ἔξω της ἐπικρατείας της την θρησκείαν, την τιμῆν, την ζωῆν, και την κτηματικῆν των κατάστασιν. Ἀλλ' ἡ τουρκικὴ ἐξουσία ἄλλους νόμους δεν ἐγνώριζε παρά τα πάθη και την θέλησίν της. Ἡ τουρκικὴ ἐξουσία καθύβριζε την ιερὰν θρησκείαν μας, και οὐδέ μικρόν τόπον προς οἰκοδομήν ναοῦ δεν μας ἐδίδεν ἐπάνω εἰς την γην των πατέρων μας χωρὶς να μας τον πωλή με υπέρογκον ποσότητα χρημάτων. Ἡ τουρκικὴ ἐξουσία ἐτόλμα κατά των υπηκόων της τας πλέον κτηνώδεις ὕβρεις και ἀσελγείας. Ἡ τουρκικὴ ἐξουσία ἐβασάνιζεν, ἐκρέμαζε και ἐσφαττεν ἀκρίτως και ἀνόμως ὅποιον ἤθελεν, ἔχουσα πλησίον της δημίους ἐτοίμους να ἐκτελώσι τα θηριώδη και ἀπάνθρωπά της νεύματα. Ἡ τουρκικὴ ἐξουσία ἐθεώρει ὡς ἀμάρτημα την πλουσίαν κατάστασιν των υπηκόων της, και ὑπό διαφόρους προφάσεις τους ἐγύμωννε, πολλάκις δε

και τους εθανάτωνε, δια να οικειοποιηθή όλα των τα υπάρχοντα. Συντόμως, υπό την τουρκικήν εξουσίαν το έθνος μας έπασχεν ακαταπαύστως όσα ουδέ φανεροί πολέμιοι δεν ήθελαν πράξει κατά φανερών πολεμίων. Πολεμούμεν λοιπόν δια να καταβάλωμεν εξουσίαν πολέμιον θείων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καθηκόντων και κανέν έθνος δικαίως κρίνον, δεν ευρίσκει παράλογον ή αντιπολιτικήν την κατά της τουρκικής τυραννίας ανέγερσίν μας. Δια ταύτα πρέπει και εις τας κατά μέρος ενεργείας και πράξεις του πολέμου μας να φερώμεθα ευτάκτως, να πολεμώμεν ανδρείως τους ενόπλους εχθρούς και εις την γην και εις την θάλασσαν να μεταχειριζώμενα δε φιλανθρώπως του άοπλους, και όσοι παραδίδονται απλώς ή με συνθήκας. Ούτως απαιτεί και η δικαιοσύνη, και το συμφέρον και η δόξα του ελληνικού ονόματος. Όστις δε ήθελε φέρεσθαι με απανθρωπίαν ή παράβασιν συνθηκών προς τους παραδιδομένους πολέμιους, ο τοιούτος καταδικάζεται ως πολέμιος του γένους· χρεωστούν ομοίως άπαντες να αποδίδωσι το οφειλόμενον σέβας εις τας ευρωπαϊκάς διοικήσεις, και κανείς να μη πειράζη μηδ' εις το παραμικρόν ούτε εις την γην ούτε εις την θάλασσαν άνθρωπον ή πράγμα ευρωπαϊκής διοικήσεως, ή άλλου τινός έθνους ουδετέρου εις τον παρόντα πόλεμον. Όστις δε ήθελε πράξει τι εναντίον και ούτος θεωρούμενος ως πολέμιος του γένους, θέλει καταδικάζεσθαι μ' όλην την δικαίαν αυστηρότητα και πάσα ευρωπαϊκή εξουσία λαβούσα αυτόν παρακαλείται να τον στέλλη, εις τον πλησιέστερον διοικητήν Έλληνα. Σημειωτέον δε, ότι τα πολεμικά ελληνικά πλοία πρέπει να έχωσιν έγγραφον άδειαν ή από Ύδραν, ή από Σπέτζας ή από Ψαρά, ή από τον εν Πελοποννήσω πληρεξούσιον αρχιστράτηγον· όθεν εάν πιασθή κανέν χωρίς τοιαύτην άδειαν από τον ελληνικόν στόλον, θέλει εξουσιάζεσθαι ως ληστρικόν, και οι άνθρωποι θέλουν καταδικάζεσθαι ως πειράται· εάν δε πιασθή από ευρωπαϊκήν δύναμιν παρακαλείται να κάμη ως άνωθεν.

Πολιορκία της Τριπολιτζάς

Η πόλις της Τριπολιτζάς κείται εις ωραιοτάτην πεδιάδα, πλησίον εις πετρώδη βουνά ονομαζόμενα Τρικόρυφα, εντός της Αρκαδίας· οι ευρισκόμενοι εις αυ-

τήν οπλοφόροι Τούρκοι είναι, ως λέγουν, περίπου τέσσαρες χιλιάδες, εκ των οποίων το ήμισυ σχεδόν είναι Αλβανοί· όλοι δε οι κάτοικοι, συμποσούμενοι εις περίπου τριάκοντα χιλιάδας πάσχουν μεγάλην έλλειψιν ζωοτροφιών· αντί ελαίου μεταχειρίζονται ρητίνην, την οποίαν εξάγουν από την ιλύν του οίνου, εις τον οποίον συνηθίζουν οι Πελοποννήσιοι να την βάλλωσι δια να τον προφυλάττωσιν από την οξύνησιν. Το νερόν είναι ολίγον, διότι το έξωθεν ερχόμενον εκόπη προ πολλού· το δε έσω της πόλεως είναι φρεάτιον, και πλησιάζει εις την παντελή έλλειψιν· δια ταύτα όλοι οι κάτοικοι, και τα ζώα των εξασθενούν καθ' ημέραν, και αποθνήσκουν οι μεν από λοιμικήν, οι δε από κώλικα.

Οι πολιορκούντες την Τριπολιτζάν Έλληνες είναι εξ χιλιάδες και καθημερινώς αυξάνει ο αριθμός αυτών δια την παρουσίαν του πληρεξουσίου αρχιστρατήγου πρίγκηπος Δημητρίου Υψηλάντη, και τοσούτον ετελειοποιήθη η πολιορκία της πόλεως, ώστε οι εχθροί στενοχωρούνται πανταχόθεν· τα κανόνια επλησίασαν και ήδη προσβάλλουσι δυνατά και εις την πόλιν και εις το περιτείχισμά της· είναι δε ελπίς εντός ολίγου να λάβη τέλος η πτώσις της. Φθάσας ο διαληφθείς πρίγκηψ εις την Πελοπόννησον έγγραφεν ευθύς εις Τριπολιτζάν προτρέπων τους πολιορκουμένους εις συνθήκας· αλλ' ούτοι ελπίζοντες ακόμη να έλθη εις αυτούς βοήθεια και τρέφοντες τον λαόν με ματαιάς ελπίδας δεν έστρεξαν εις το πρόβλημα, και ούτως επιμένουσιν ισχυρογνωμόνως.

Επιστολή του ευγενούς κυρίου Γιακουμάκη Τουμπάζη από θ' Ιουλίου 1821 εκ του ελληνικού στόλου

Ευγενέστατοι άρχοντες και λοιποί κάτοικοι!

Σας δηλοποιούμεν, ότι προχθές φθάσαντες εις Ψαρά, εμάθαμεν ότι ο εχθρικός στόλος ευρίσκετο εις Σάμον εις Κολώνας, και έπασχον να απατήσωσι τους Σαμίους, δια να παραδοθώσι, λέγοντες ότι επαράδόθησαν και αι εδικαί μας νήσοι· πλην οι Σάμιοι δεν έδωκαν πίστιν, και εβάσταξαν· ημείς δε χθές εμισεύσαμεν από Ψαρά και προς το βράδυ εφθάσαμεν πλησίον των παραλίων της Ασίας και Σάμου, και εβεβαιώθημεν από το Βαθύ, ότι ο τουρκικός στόλος συνίσταται από οκτώ

μεγάλα πλοία και τα άλλα μικρά, και ότι έστειλαν εις Κουσάντασι τα καμπανήσια (φορτηγικά πλοία), δια να πάρουν στράτευμα και να το περάσουν εις Σάμον. Σήμερον το πρωϊ τα είδαμεν κάτω από το Κουσάντασι οκτώ τον αριθμόν, εις τα οποία επλησιάσαμεν και εκτυπήσαμεν και αυτά και τα έξω οχυρώματα και τας σκηνάς. Από τα καράβια εβγήκεν όλον το στράτευμα έξω από τον φόβον. Όθεν υπήγαν αι βάρκαι μας και έβαλαν φωτίαν, και έκαυσαν και τα οκτώ. Προς το μεσημέρι είδαμεν εν τουρκικόν του στόλου πλοίον προς τον πορθμόν της Σάμου (Ταρ - μπογάς), και εστοχάσθημεν ότι ήτον όλος ο τουρκικός στόλος εις τα πανία· όθεν μην έχοντες καιρόν να συμβουλευθώμεν, εκινήσαμεν κατ' αυτού με ολίγα πλοία, και ο μεν τουρκικός στόλος εξεπελάγωσε κάτωθεν του πορθμού, και εσυνάζοντο όλα ομού μακράν· ημείς δε επλησιάζομεν εις αυτά, τα οποία εστάθησαν και μας επρόσμενον· ήσαν δε τέσσαρα δελίνια, τέσσαρες φρεγάδες, εν κροβέττον, και τα άλλα μικρά.

Κάτοικοι της Λειβαδίας και των πέριξ χωρίων

Δεν έπρεπεν εις τον πόλεμον τούτον να μένη κανείς αργός ή αδιάφορος· επιστηριγμένοι εις την θείαν βοήθειαν όλοι οι ομογενείς λαοί εσυμφώνησαν και απεφάσισαν να πιάσουν τα όπλα, δια να καταστρέψουν την παράνομον και απάνθρωπον τυραννίαν, από την οποίαν το γένος εβασανίζετο τόσους χρόνους. Τα αναντίρρητα δίκαια του πολέμου μας σεβόμενα και όλα τα έθνη της Ευρώπης, στέκονται μακρόθεν αδιάφορα δια τους πολιτικούς των δεσμούς, με την ψυχήν όμως μας εύχονται οι φιλέλληνες έκβασιν αγαθήν· και δεν είναι καμμία αμφιβολία ότι θέλομεν λάβει την αγαθήν ταύτην έκβασιν, εάν έχωμεν αναμεταξύ μας συμφωνίαν, και εις τον κοινόν αγώνα απροφάσιστον προθυμίαν· και διατί να μη την έχωμεν; Όλοι είμεθα ενωμένοι με την αυτήν ουράνιον πίστιν· όλοι είμεθα μέλη του αυτού γένους· όλοι κατά το μάλλον και ήττον ετυραννούμεθα, και όλοι μέλλομεν να συναπολαύσωμεν τα αγαθά της ευνομίας· διατί λοιπόν να μην είμεθα ενωμένοι; Διατί όλον το γένος να μην είναι μία δύναμις και μία ψυχή εναντίον του κοινού εχθρού, ώστε να τον κα-

τατροπώσωμεν με μεγαλυτέραν ευκολίαν και το οργηγορώτερον; Πόσον αναίσθητοι, πόσον αντίχριστοι, πόσον μιαιοί και του ανθρωπίνου ονόματος ανάξιοι είναι όσοι δεν συντρέχουν με όλας των τας δυνάμεις εις τούτον τον εθνικόν μας και ιερόν πόλεμον. Λειβαδίται, η ασυμφωνία και τα πάθη βλέπετε πόσα κακά σας επροξένησαν, ενώ ηθέλετε έχει τώρα την πατρίδα σας ελευθέραν, αν έλειπαν τα πάθη. Ενωθήτε καν τώρα, Λειβαδίται, και πνίξαντες πάσαν διχόνοιαν, λάβετε τα όπλα, και ακολουθήσατε τους καπιτανέους σας κατά των ασεβών πολεμίων. Ιδού σας στέλλω και τον γενναίον και πιστόν της ελευθερίας υπέρμαχον Ζαρίφην δια να συνάξη υποκάτω εις την σταυροφόρον σημαίαν της ελευθερίας όλους, όσοι εμπορούν να πιάσουν τα όπλα. Προσέχετε όμως να είσθε ευπειθείς, και να μη κακοποιήτε Τούρκους αόπλους, ή όσοι σας παραδίδουν τα άρματα· διότι δεν πολεμούμεν άλλους, παρά τους τυράννους μας, όσοι θέλουν ακόμη να κρατούν άρματα εναντίον μας. Μετ' ολίγον θέλω σας στείλει και ένα από τους οφφικιάλους μου· εν τοσοούτω δε εύχομαι εις όλους νίκην και κράτος.

Τρικόρυφα, την 14 Ιουλίου 1821

Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

